

Для посилань: Кочерга А., Пискун О. Реалізація персоналізованого навчання засобами цифрових технологій. *Актуальні проблеми організації освітнього процесу в умовах сьогодення: матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції (Чернігів, 17 квітня 2025 р.)* / [редкол. : Носовець Н., Белан Т., Пискун О., Полетай О., Джевага Г., Горелько Д.]. Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2025. С. 135-136.

Андрій КОЧЕРГА, студент магістратури
ННІ професійної освіти та технологій
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)
andrijkocerga@gmail.com
Оксана ПИСКУН,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
психології і методики технологічної освіти
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)
oks76@ukr.net

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Актуальність. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімкою інформатизацією та цифровізацією усіх сфер життєдіяльності, що зумовлює фундаментальні зміни в освітній парадигмі. Традиційна система освіти, орієнтована на масове, уніфіковане навчання, виявляє свою недостатню ефективність у задоволенні індивідуальних освітніх потреб кожного учня. Це підкреслює нагальну необхідність переходу до індивідуалізованих підходів, здатних забезпечити повноцінний розвиток потенціалу особистості.

Ключовою вимогою сучасного ринку праці та інформаційного суспільства є високий рівень цифрових компетентностей. Гнучкість, адаптивність та здатність до безперервного навчання стають визначальними характеристиками успішної особистості. У цьому контексті виникає об'єктивна потреба у створенні гнучкого та адаптивного освітнього середовища, яке б враховувало індивідуальні особливості учнів, їхній темп навчання, інтереси та здібності. Цифрові технології відкривають принципово нові можливості для проєктування та реалізації такого персоналізованого навчального середовища.

Виклад основного матеріалу. Персоналізоване навчання – це освітній підхід, який адаптує зміст, методи та темп навчання до індивідуальних потреб, інтересів та здібностей кожного учня. До ключових принципів персоналізованого навчання належать: індивідуалізація, гнучкість, активна участь учня, використання даних для прийняття рішень.

Як зазначає С.В. Якубов, персоналізоване навчання є особистісно-орієнтованим процесом, в якому в реальному часі відображаються навчальні досягнення учня і доступні широкі можливості керування напрямом освіти, а

також реалізуються відповідні педагогічні стратегії для досягнення мети навчання [3].

За висновками Г.В. Локаревої та Е.А. Бажміної, персоналізоване навчання спрямоване на розвиток індивідуальних здібностей та потреб кожного учня і дає можливість формувати й розвивати особистість, здатну до самореалізації на творчому рівні, яка може нести відповідальність за освітній процес [2].

Персоналізоване навчання містить інструментарій планування власного розвитку та засоби відстеження результатів індивідуального прогресу в освітній діяльності, а також його оцінку, забезпечує суб'єкт-суб'єктну інтерактивність та, як результат, підвищення результативності навчальної діяльності. Як вважають В. Вишківська, О. Голікова і Є. Козлов, головною умовою і результатом успішної персоналізації навчання є сформованість цифрової компетентності здобувачів [1].

В якості інструментів персоналізації навчання можуть застосовуватись такі цифрові технології:

1. Адаптивні навчальні платформи та системи, що аналізують прогрес учнів та автоматично коригують навчальний матеріал. Вони можуть змінювати складність завдань, надавати додаткові ресурси або пропонувати альтернативні способи вивчення матеріалу.

2. Використання штучного інтелекту для створення індивідуальних навчальних планів та рекомендацій, ШІ може аналізувати великі обсяги даних про навчальні досягнення учнів, їхні інтереси та стиль навчання. На основі цього аналізу ШІ може створювати індивідуальні навчальні плани, які максимально відповідають потребам кожного учня.

3. Онлайн-курси та ресурси, що надають можливість вибору темпу та змісту навчання. Онлайн-платформи надають доступ до широкого спектру навчальних матеріалів, що дозволяє учням обирати теми, які їх цікавлять. Учні можуть навчатися у власному темпі, повертаючись до складних тем або пропускаючи вже засвоєний матеріал. Можливість повернення до складних розділів або прискореного вивчення вже засвоєного матеріалу забезпечує гнучкість навчального процесу.

4. Інтерактивні інструменти для створення та обміну навчальним контентом. Цифрові інструменти, такі як сервіси для створення презентацій, відеороликів, інфографіки, інтерактивних вправ та віртуальних лабораторій, сприяють активній участі учнів у навчальному процесі. Платформи для обміну контентом створюють умови для колаборації, обміну ідеями та отримання зворотного зв'язку від однолітків та викладачів.

5. Віртуальна та доповнена реальність як засоби глибокого залучення до навчального процесу. VR та AR технології створюють захоплююче освітнє середовище, яке дозволяє учням «зануритися» в навчальний матеріал. Це особливо ефективно для вивчення складних тем.

Для роботи в цифровому освітньому середовищі здобувач обирає для себе комфортні умови і засоби, зручний час і темп навчання, зосередившись на процесі пізнання, і, найголовніше, створює індивідуальну траєкторію навчання та керує нею, що дає позитивний результат у розвитку всіх пізнавальних процесів

особистості, формуванні навичок самостійної роботи, умінні визначати цілі та досягати їх у своєму житті [2].

Висновки. Реалізація персоналізованого навчання засобами цифрових технологій є не просто технологічною інновацією, а закономірним етапом розвитку освітньої системи, спрямованим на підвищення її ефективності та відповідності потребам сучасної особистості та суспільства. Цифрові технології надають потужний інструментарій для створення гнучкого, адаптивного та орієнтованого на індивідуальні потреби освітнього середовища.

Подальші наукові дослідження та практичні розробки в цій галузі є необхідною умовою для повноцінного впровадження персоналізованого навчання та розкриття освітнього потенціалу кожного учня.

Список використаних джерел

1. Вишківська В., Голікова О., Козлов Є. Соціально-культурна обумовленість та педагогічний потенціал реалізації персоналізованого навчання в умовах цифровізації освіти. *Молодь і ринок*. 2023. №4 (212). С. 89-94. URL: <http://mir.dsru.edu.ua/article/view/279110/275547> (дата звернення 02.04.2025).

2. Локарева Г. В., Бажміна Е. А. Персоналізація в освіті: управління студентами власною траєкторією навчання засобами цифрових технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Том 86. №6. С. 187-207. URL: <https://www.proquest.com/openview/b8676b272ddbc0fac5f129656b61c387/1?cbl=6515896&pq-origsite=gscholar> (дата звернення 02.04.2025).

3. Якубов С. В. Персоналізоване навчання у загальноосвітній школі. Основні визначення та шлях до впровадження. *Директор школи*. 2016, № 9, С. 59-72. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/15279/1/S_Yakubov_DSH_9_IPPO.pdf (дата звернення 01.04.2025).